

Gori smo rekli, da je skrbno paziti na to, da odpravljamo smrad iz sekretov. Kako pa to najlože in najcenejše dosežemo?

Železni (zeleni) vitrijol je tista stvar, s katero se najbolj gotovo in pa najboljši kup dajo razkužiti sekreti, sekretne jame in gnojišča, kjer se nabirajo človeški izmečki, in se zareja kužni hlap za kolero. Ta pomoček obvaruje, da se kolera ne vname, ako se je pa vnela, ubrani, da se zeló razširiti ne more.

Za razkuženje se pa mora železni vitrijol rabiti tako-le: Vzame se en funt in pol železnega vitrijola in se dene v vedro (40 bokalov) čiste vode, ali pa 12 lotov železnega vitrijola v 8 bokalov vode. Potem ko se je železni vitrijol v tej vodi raztajal, je voda zadosti nasitena ter pripravna za namenjeno razkuženje.

S to vodo se polivajo človeški izmečki, blato itd. Namenjeno razkuženje je pa takrat dovršeno, kadar iz teh izmečkov ne puhti več noben smrad.

Da se razkuži en sekret, se potrebuje, po tem ko je več ali manj poln, 4 do 8 bokalov vode, ktera je na gori imenovani način z železnim vitrijolom nasitena. Ta voda se v sekret vliva, in sicer prvi teden vsaki dan enkrat, pozneje pa po trikrat na teden.

Ako se hoče razkužiti kaka večja reč, je treba tudi v primeri več take vode.

Kadar se je kolera pričela, se morajo izmečki bolnikov precej že v posodah polivati s to vodo, da se razkužijo, ker tako najbolj doseže cilj, na ktereга se s to rečjo meri.

Železni vitrijol, ki se potrebuje za razkuženje, se dobi, kolikor ga kdo hoče, v vsaki špecerijski štacuni po nizki ceni, namreč cent po 5 gold. ali pa funt po 5 $\frac{1}{2}$ do 6 krajc.

Šolske stvari.

Šolska sporočila.

14. Jahresbericht der k. k. Haupt- und Unterrealschule und Lehrerbildungsanstalt in Marburg.

Ta „Jahresbericht“ se začne s sestavkom: „Der erziehlche Unterricht im engeren Verbande der Schule und des Elternhauses“, ki ga je spisal ravnatelj gosp. Janežič. Kakor se prečudno meša logika na mnogih mestih v tem sestavku, tako čuden je tudi nemški njegov jezik, ki govori od „schriftliche Hausarbeiten“, „Sach- und Sprachfach“, „durch ihre Versäumniss“ itd. itd. Prebravši ta članek smo si mislili: „si tacuisses, philosophus mansisses et magister linguae germanicae!“ Tako pa — žalostna majka Germanija! Še žalostnejša pa majka Slovenija, ko vidi, da sinovi njeni se sučejo na polji ptujem, namesti da bi obdelavali domače, na katerem bi utegnili srečnejši biti. — Kar se tiče ostalega obsežka tega „Jahresberichta“, se mu očitno na obrazu bere silna potreba, da bi zastran šol povsem Slovenskem obveljal predlog odbora deželnega zbora kranjskega: revica slovenščina je na teden povsod z dvema koščicama, i. e. urama odpravljena; ne en predmet se ni učil po slovensko, še kršanski nauk ne; iz vsega gleda imperativ pokojnega nemškega bunda! Ni čuda, da je po takem stroji tudi pisava slovenskih osebnih in krajnih imen taka; gospod ravnatelj sam si vsega svojega imena ne upa pisati slovenski, kakoršno je; kakor g. Lesjak v Idrii, iznašel je tudi on svojo lastno pisavo pol nemško pol pa slovensko ter se piše: Franž Janežič. — Iz šolskih naznanil se kaže, da je imela mariborska glavna, nižerealna in pripravniška šola 12 učiteljev in 474 učencev. — Za učitelje na glavnih šolah sta bila sposobna spoznana dva, za začetne šole pa 8. Za de-

kliške začetne šole ste sprejeli spričalo sposobnosti gospodičina Skribe Vilelmina in Eliz. Harnisch.

15. Program celjske više gimnazije.

Ta program ima dva vvodna sestavka; prvi (latinski) obravnava učeno tvarino o Ciceronu, prvaku latinskih pisateljev, drugi (slovenski) pa na kratko, a lepo jasno razpravlja slovenski glagol ozir debla, ktero se ne pregiblje, temveč djanje ali stanje sploh razodeva, in ozir obrazila, po katerem se znani oseba, čas in naklon. Oba sestavka je spisal gosp. M. Žolgar, suplent. — Iz šolskih naznanil pozvedamo, da se je slovenščina na tej gimnaziji učila v 1. in 2. razredu po 3, v ostalih po dve uri; profesorjev je bilo 12 pa 2 suplenta; učencev iz začetka leta 338, konec leta le 305, med temi 230 Slovencev, 72 (?) Nemcev, 1 Oger in 2 Hrvata. Kterim izmed teh da so prišteti Nemško-Slovinci, ktere sta podučevala g. Premru, ravnatelj, in g. M. Žolgar, tega ni moč razvideti iz programa. Naj se v prihodnjem programu tudi to število naznani, ob enem pa tudi pové, kje da bivajo ti bastardi Nemško-Slovinci, da saj vemo, kje iskati tega novega naroda, ktereга še ni omenil ne Šafařík, ne Kandler, pa tudi Kozler ne. Važno bi bilo, ako se pomnoži etnografija svetá!

16. Classification der Unterreal-Haupt- und Mädchen-schule in Cilli.

O tem suhoparnem imeniku povemo le to, da je njegova pisava sicer boljša od ljubljanske normalke, a prava mešanica je pa vendar-le in nekoliko diši po lesjačici. To nam kažejo priimki: Sima, Globotschnig, Wrišer, Senitza, Weršec. — Niža realka z 2 razredoma je štela 58 učencev, deška glavica v 4. razr. 358, dekliška pa 241. Nekaj posebnega nam kaže ta klasifikacija, in to je, da s celjsko glavno šolo je sklenjena tudi „Turnschule“ (telovadna učilnica), v kateri je bilo z darili obdarovanih 22 učencev. Darila je dal „Turnverein“ celjski.

Národno-politične stvari.

Angleške misli o avstrijskih zadevah in marsikaj družega.

V Londonu 14. avgusta.

Ne samo zanimivo, temuč tudi vredno in potrebno je paziti na to, kar v sedanjem osodepolnem času nepristranski sosedje o Avstrii mislijo in pišejo. Ker mi je prilika, vsaki dan vse znamenitejše angleške časnike prebirati, naj vam tukaj le objektivno o glavnih mislih in tendencijah njihovih na kratko omenim, mislé, da te morajo vsakemu Avstrijanu zanimive biti.

Zadnjikrat sem omenil, da simpatije angleške so bile v obče za Avstrijo, ker ona ni samo ravnala zmerno, temuč po svojem principu tudi pošteno med tem, ko je pruski „king'smaster“ Bismark (kraljev mojster, kakor ga Londončanje imenujejo) vedno največo perfidijo kazal. Al angleške simpatije za Avstrijo zginele so, kakor so pruske zmage napredovale, in ko je Prusija povsodi zmogla in je namen razglasila, da hoče Nemčijo zediniti, in odstranivši vse kraljičke in kneziče, Nemce združiti v eno močno vlado, ji vse slavo ploska in za velike zmage čestita, Avstrijo pa obžaluje, da se je za staro kopito, za mrtvi frankfurtski bund borila, kteremu je že „de facto“ davno odklenkalo in mu zdaj tudi Nemeč veselo „requiescat in pace“ prepeva.

To omenim samo v obče pojasnilo, vendar glavna stvar mi je druga. Na prvo znamenito vprašanje: Je